

Ny kunnskap inn i fagplanen

En kunnskapsbasert fagplan må beskrive hvordan ny kompetanse skal inkluderes og implementeres både i institusjoner og kommunale tjenester.

TEKST

Jan Sunder Halvorsen

PUBLISERT 1. oktober 2021

EMNER **Rusbehandling**

Cecilie Skule svarer på min kritikk av HSØs fagplan i septemberutgaven av Psykologtidsskriftet ved å hevde at den ikke er en lærebok. Jeg er enig i det. Men det legitimerer ikke at hun unnlater å forholde seg til innholdet i kritikken. Det er alarmerende at landets største helseforetak, med ansvar for liv og helse for en stor del av befolkningen, ikke svarer på faglig kritikk.

I dag har vi samlet erfaring i nesten 20 år og har en helt annen kunnskapsbase enn i 2004.

Det store flertallet av rusavhengige har en komorbid ruslidelse med røtter tilbake i de første leveårene. Disse burde være del av grunnlaget for fagplanen. Samlet erfaring og kunnskap stiller nye krav til diagnostisering, behandling og oppfølging.

LES OGSÅ

Fagplanen er ingen lærebok

Det blir feil å lese fagplanen for psykisk helse og rus i helse Sør-Øst som en lærebok.

«Det er alarmerende at landets største helseforetak, med ansvar for liv og helse for en stor del av befolkningen, ikke svarer på faglig kritikk.»

HSØ leverer i fagplanen kun ord som er langt unna den verden rusavhengige lever i.

Omsorgssvikt kan forklares som en mangelfull integrering av høyre hjerne (Schore, 2019). Dysfunksjonell regulering av arousal og emosjoner skaper relasjonstraumer. Disse favner ikke den biologisk-medisinske modellen. Da mister vi av syne det levende mennesket. Den må erstattes med en bio-psykososial forståelse for å favne helheten hos rusavhengige. I systemteori er mennesket en organismisk helhet (Rocca & Anjum, 2020).

Siden 2004 har Valdresklinikken behandlet mer enn tusen pasienter. Vi har med stort hell tatt i bruk kropporienterte metoder (Polatin 2020). Ikke et ord hos HSØ om denne viktige siden i behandling. En god terapeutisk relasjon med fokus på klienten som subjekt med sin egen unike indre verden er av enorm betydning. Som en dårlig erstatning får de medisiner, et overforbruk av psykofarmaka. Noen pasienter legges inn med tre ulike SSRI-preparater. Det peker mot mangel på forståelse og hast i førstelinjen. HSØ sitter fast i en biologisk-medisinsk modell. Deres begrep «nevroutviklingsforstyrrelser» lukker døren til bio-psykososial forståelse av rusavhengighet. Et helhetsperspektiv mangler. Cecilie Skule påstår at familien er inkludert i deres planer. Da må vi kunne kreve en eksplisitt plan for hvordan den inkorporeres i rusbehandling. Å inkludere familien i terapeutiske samtaler kan være helt avgjørende for å forstå og behandle rusavhengighet. En kunnskapsbasert fagplan må beskrive hvordan ny kompetanse skal inkluderes og implementeres både i institusjoner og kommunale tjenester over tid. Det kreves for å kunne tilby komorbide ruslidelser en helhetlig og ansvarlig behandling. Disse tilstandene krever helt nye grep. HSØs fagplan svikter rusavhengige.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 58, nummer 10, 2021, side 880

TEKST

Jan Sunder Halvorsen, lege, spesialist i barnepsykiatri

+ Vis referanser

Schore, A. (2019). Right Brain Psychotherapy. Norton Series on Interpersonal Neurobiology

Polatin, B. (2020). Humanal: A Manual for Being Human. Waterside Productions.

Anjum, RL., Rocca, E. (2020). Rethinking Causality, Complexity and Evidence for the Unique Patient: A CauseHealth Resource for Healthcare Professionals and the Clinical Encounter. Springer.